

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

19. An eadem certitudo de Fide sit tenendum Papam non posse errare
circa Beatificationem Sanctorum? Ex part. 11. tract. addit 2. res. etiam 19.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

fitiones) damnatur in Concil. Constantiensi sess. 8. Quod sit suspectus de heresi apparet; nam quodam modo illam sapit sententia, quæ negat hanc beatitudinem, quia videtur negare vel auctoritatem in Papa ad Sanctos canonizandos, vel quod Sancti non sunt digni tali honore.

6. Sed mihi magis placet opinio aliorum asserentium esse de fide, Pontificem errare non posse in canonizatione Sanctorum, & ita tenet Valentia tom. 3. disp. 1. quest. 1. punct. 7. §. 40. Turrianus in 2. 2. tom. 1. disp. 17. dub. 6. Castrus Palauus tom. 1. tr. 4. disp. 1. punct. 5. §. 4. num. 2. Verricelli in quest. moral. tract. 8. quest. 25. num. 2. Amicus in cursu Theologia, ubi infra num. 13. Arriaga tom. 5. disp. 9. sect. 5. num. 28. & alij, firmantes, Papam in canonizationibus non solum errare non posse, sed id esse de fide.

7. Rationes vero pro hac sententia videbis apud Authores citatos, qui etiam respondent ad omnia argumenta, quæ in contrarium possent adduci. Verum circa præsentem difficultatem ne deferas recognoscere doctissimum Magistrum Grauinam in conuersionibus tom. 4. part. 2. fol. 362.

RESOL. XIX.

An eadem certitudine de Fide sit veniendum Papam non posse errare circa beatificationem Sanctorum? Ex part. 1. tract. addit. 2. Ref. etiam 19.

§. 1. Affirmatiuum sententiam tenet Castrus Palauus tom. 1. tract. 4. disp. 5. punct. 5. §. 5. num. 4. Megalius verb. Canonizatio, num. 1. & ex ipsis nouissimè Pater Verricelli in qq. moral. tract. 8. quest. 25. n. 3. Itaque dicendum videtur de fide esse Pontificem non posse errare in canonizatione, neque in beatificatione. Probat, quia ex errore vtriusque eadem sequerentur absurda, & incommoda, & ad vtrumque actum præcedit inquisitio vitæ, & sanctitatis, & miraculorum beatificandi, vel canonizandi. Quod autem sit maior, vel minor, non videtur inferre in vno actu maiorem certitudinem, quam in alio, si quidem vtraque inquisitio debet esse prudens, & grauis.

2. Secundò, quia sicut pertinet ad Religionem, quod aliquis proponatur colendus toti Ecclesiæ vt Sanctus. Et circa materiam Religionis non potest Pontifex errare, ita quod proponatur certæ Prouinciæ, aut Religionis, est res pertinens ad Religionem, & ita oportet, vt non possit errare, sicut neque circa decreta morum. Et hanc docuerunt non pauci viri docti in Italia, & Hispania.

3. Verum licet hæc opinio sit satis probabilis, tamen ego magis adhæreo negatiuæ sententiæ, quam tuetur Amicus in cur. Theol. 10. 4. disp. 7. sect. 4. num. 98. ubi sic ait: Non est de fide Pontificem errare non posse in beatificatione, prout beatificatio condistinguitur à canonizatione: est tamen ita certum, vt oppositum sit ad minimum temerarium, scandalosum, & errori proximum. Prior pars facillè probatur. Etenim si esset de fide, beatificatum esse in Cælis, in eo canonizando Pontifex non vltèrius procederet, maiorem diligentiam, nouumque examen instituyendo de sanctitate canonizandi: quia quod est de fide certum, non eget vltèri certitudine. Atqui Pontifex post beatificationem, si ad canonizationem procedat, non est contentus priore examine, & diligentia pro beatificatione facta, sed intruit nouum examen, nouamque diligentiam, idque non ad externam dumtaxat solemnitatem, & pompam, sed ad maiorem certitudinem de sanctitate canonizandi habendam, vt

praxis & stylus curiæ docet.

4. Posterior pars constat, quia cum beatificatio sit potissimum medium ad canonizationem; est enim via ad illam, vt Pontifices in Bullis beatificationis declarant, temerarium esset, & errori proximum negare beatificatum esse in Cælis. Nam licet illum Pontifex non definiat, eum tamen colendum proponit alicui Prouinciæ, vel Religionis, quousque ad eius canonizationem veniatur.

5. Obiicies, Omnes honores, & cultus, qui exhibentur canonizatis, exhiberi possunt Beatificis, ergo eadem certitudine certum est, Beatificatum esse in Cælis, ac canonizatum. Respondeo primò negando consequentiam canonizatis exhibentur vt debiti, & à Pontifice auctoritate Apostolica definiti: Beatificatis vetò solum vt permitti. Respondeo secundò negando antecedens; nam canonizatis in eorum cultum, & honorem erigi possunt templa, ab omnibus sacrum offerri, & officium recitari, Beatificatis vetò nec Templa erigi possunt, nec ab omnibus sacrum offerri, & officium recitari, nisi dumtaxat ab iis, quibus in Bulla expressè conceditur. Solum enim Beatificatis erigi possunt altaria, & quidem ab iis tantum, quibus conceditur posse sacrum offerri, non autem ab aliis, quibus non permittitur sacrum offerri. Præterea sacrum & officium de canonizato potest cum octaua celebrari, non autem de beatificato, nisi de expressa licentia Pontificis. Idem dicendum de sacro votiuo; cum non possint alij honores, & cultus beatificatis exhiberi, quam qui in Bulla ipsa Beatificationis exprimuntur. Nam hoc ipso, quod tales honores, & cultus restringuntur ad certam Religionem, certumque locum, censentur etiam restringi ad certum genus honoris, & cultus nempe ad illud; quod in Bulla exprimitur. Licet autem beatificatis altaria erigi ab iis, quibus conceditur in ipsorum honorem, sacrum offerri, quia hic honor est intrinsecè connexus cum ipso cultu sacrificij, cum nequeat nisi in altari sacrificium offerri. Eadem est ratio de imagine cum radiis pingenda, vel sculpenda etiam publicè. Hucusque Pater Amicus.

6. Hanc etiam sententiam docet Arriaga in cursu Theol. 5. disp. 9. sect. 6. & supponit, quod beatificatio prout de facto, & in vltu, est quædam licentia data per Bullam à Summo Pontifice, vt aliqua persona in aliqua determinata Prouincia, Episcopatu, aut Religionis coli possit, vt existens in Cælo: conceditur autem ea præmissis diligenti examine vitæ, & miraculorum, aut audita sententia Cardinalium Congregationis titulum, imò etiam Auditorum, seu Iuristarum Rotæ. Vnde has differentias inter eam, & canonizationem obseruo.

7. Prima, & principalis, quod non vtitur Pontifex verbo vltò directe declarante, aut definiente talem Sanctum esse in gloria: solum dat licentiam vt colatur: estò ibi implicite videatur supponere omnino illum in gloria esse, quia non possunt tales honores exhiberi nisi homini Beato, seu Deo fruente.

8. Secunda differentia est, quod beatificatio non est vltimum iudicium Ecclesiæ in causa sanctitatis talis personæ: sed proceditur deinde ad nouum examen, testes, miracula, &c. antequam ad canonizationem veniatur, quæ est iudicium vltimum, post quod nihil ampliùs discutitur.

9. Tertia differentia est, quod Beatificatio esse solet limitata, vt dixi, ad vnâ prouinciam, &c. ac canonizatio extendit se ad totam omnino Ecclesiam, vt omnes de eo celebrare, &c. recitare etiam Diuinum Officium possint; nam licet teneantur ex Bulla Pij V. orare iuxta Breuiarij Rubricas: si tamen quis

quis velit ex deuotione duo Officia orare, poterit sine dubio de eo Sancto: at neque hoc modo licet omnibus de solum Beatificato orare.

10. Quarta differentia, quæ tamen videtur esse accidentaria: est maior solemnitas canonizationis præ Beatificatione: hæc enim sine vlla planè sit, illa verò cum maxima pompa, & cum consensu vniuersali Cardinalium, & Prælatorum, præmissis precibus, & quæ sit à Cardinalibus omnibus, aliisque consensu. Hæc sunt differentie inter Beatificationem, canonizationemque; ex quibus breuiter, & solidè deducitur, quid sit dicendum quoad infallibilitatem Beatificationis.

11. His suppositis ab Arriaga, postea sic asserit: Non videtur esse de fide, Papam non posse errare in Beatificatione. Hæc est valde communis inter recentiores, qui de beatificatione egerunt; & suadet meo iudicio ferè euidenter ex secunda differentia supra posita: etenim si fide certum esset Beatificatum esse in Cælo, gratis, imò in iniuriam certitudinis fidei inquireretur: deinde in vitam eius, & noua testimonia exigerentur ad probandum eum esse in Cælo sicut si fierent iam ad declarandum sanctum Petrum esse Beatum: ergo supponitur res adhuc non esse omninò certa certitudine fidei. Idem secundo probatur ex prima differentia, quia cum Pontifex non vtatur in Beatificatione vilo verbo dei orante definitionem (ex quo maxime *superius* argumentati sumus pro certitudine canonizationis) cessare videtur præcipuum argumentum eius infallibilitatis de fide. Tertio ex tertia differentia suadet, nam cum non permittatur cultus eius Sancti pro vniuersali Ecclesia, sed solum pro vna aliqua Prouincia, nec sit de fide, vnam, aut alteram Prouinciam, aut Religionem errare non posse: idè etiam non desumitur idè tam efficax argumentum pro ea certitudine, quam pro canonizatione. Quarto denique idem probo ex quarta differentia, quia illa ipsa maior solemnitas preces illæ communes, assensus ille quasi totius Ecclesiæ, qui in canonizatione reperitur, est quædam dispositio ad hoc, vt Deus Papam errare non permittat: estque quasi generalis Ecclesiæ consensus, perinde ac si in Concilio vniuersali cum Papæ approbatione decideretur veritas aliqua. Hæc autem omnia cessant in Beatificatione: ergo cessat vnum ex maximis fundamentis pro hac certitudine fidei. Et hæc omnia docet Arriaga *vbi supra*.

12. Et tandem huic sententiæ adhæret Turrianus in 2.2. som. 5. disput. 17. dub. 6. qui tamen optimè, & verè obseruat, in quo omnes conueniunt esse temerarium, & scandalosum, & impium asserere Pontificem posse errare in Beatificatione Sanctorum. Temerarium quidem, quia sentiret contra communem sensum non solum Doctorum, sed etiam omnium fidelium. Item sine idoneo argumento iudicaret Pontificem errare in re tam graui, & ad quam semper præcedunt tot diligentia, & inquisitiones prudentes.

13. Deinde in hac materia esset scandalosum, ex qua potest oriri aliquod scandalum in animas fidelium, vt dicemus *suo loco ad questionem primam*. Et certe non posset non poni obstaculum pietati fidelium, si audirent aliquem dicentem, Pontificem errasse in beatificatione alicuius Sancti.

14. Impium autem dicitur, quia est contra Christianam Religionem, & cultum Sanctis debitum. Et idè S. Thomas *quodlibet illo 6. art. ultimo*, dixit pie credendum esse, Pontificem non errare in Sanctorum canonizatione. Deinde sicut Bañez, & alij dicunt, sapere hæresim asserere Pontificem errare posse in canonizatione, quia videtur velle negare potestatem

tem canonizandi: ita qui diceret Pontificem posse errare in Beatificatione, esset suspectus de hæresi, quia videretur velle negare potestatem esse in Pontifice ad beatificandum hominem aliquem. Ita Turrianus, & ego.

RESOL. XX.

An præcisè ex vi solius Beatificationis, quod anima Beatificati sit in gloria, remaneat tantum intra latitudinem probabilitatis, & certitudinis moralis? Ex p. 11. tract. addit. 2. Ref. etiam 20.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam (attendas quædò amice Lector) contra Turrianum sustinet nouissime doctissimus Magister Ioan. de S. Th. in 2.2. D. Th. hom. disp. 9. art. 2. fol. 770. vbi sic ait: Totres tenet, quòd esset impium, scandalosum, & temerarium dicere, quòd Pontifex posset errare in beatificatione, aut quòd anima Beatificati non esset in gloria, esse tamen magis temerarium, & magis scandalosum id affirmare de canonizato, ita solum certitudo canonizati, & beatificati differant penes magis, & minus intra eandem speciem.

2. Nihilominus supposita sententia *sup.* probata, quòd beatificatio non sit iudicium de sanctitate alicuius, sed solum permissio vt possit publicè coli, & venerari. Existimo Pontificem præcisè errare non posse in tali beatificatione; ita quòd esset temerarius, & scandalosus, qui talem celebrationem negaret, aut talem cultum non esse exhibendum. Speculatiuè autem circa veritatem Sanctitatis talis personæ existimo quòd ex vi solius beatificationis, id non excedit latitudinem certitudinis moralis, & probabilitatis maximæ, ita quòd oppositum non esset censura dignum. Et dico ex vi beatificationis præcisè quia ex alio capite, v.g. si accedat assensus totius Ecclesiæ, aut maioris partis fidelium, multitudo miraculorum facta in confirmationem eius sanctitatis, & hoc longo tempore sit continuatum, ex hac parte fiet longè certius, & qui negaret sanctitatem talis personæ cum his circumstantiis esset censura temeritatis dignus.

3. Ratio, quæ me præcipuè mouet, ea est, quia vt Ecclesia publicè celebret festum de aliquo tantquam de Sancto, sufficit probabilitas & moralis certitudo de sanctitate eius, non verò requiritur iudicium, & sententia canonica, vt patet manifestè in celebratione festi Conceptionis Beate Virginis, quod Ecclesia celebrat: & tamen ipsamet Ecclesia præcipit, ne possit vlla censura notari opinio asserens fuisse conceptam in peccato originali: ergo vt Ecclesia habeat iudicium practicum certum de celebratione alicuius Sancti, non requiritur, quòd habeat etiam iudicium speculatiuum certum de sanctitate, sed sufficit moralis certitudo, aut opinio. Item etiam videmus, quòd in materia Religionis sæpè vtitur Ecclesia solum opinione probabili, vt patet in dispensatione voti solemnitis, & in dispensatione matrimonij rati non consummati: sicut autem votum pertinet ad virtutem Religionis, ita etiam veneratio Sanctorum (vt *sup.* declarauimus) ergo permissio, seu dispensatio, vt aliquis veneretur pro Sancto, non requirit maiorem certitudinem, quam moralem de eius sanctitate.

4. Ad hæc D. Thomas 3. p. 9. 27. art. 2. ad 2. ex eo quòd Ecclesia Rom. suo tempore toleraret celebrationem festi Conceptionis, dicit eam consuetudinem non esse totaliter reprobendam, nec aliquid amplius inferre ex tolerantia talis celebrationis; sed beatificatio est concessio celebrationis de aliquo Sancto cum tolerantia